

Plan för utvärdering och uppföljning av utbildning vid Södertörns högskola 2017-2022, inför pilotomgång

Det nya nationella kvalitetssystemet består av fyra komponenter, varav granskning av lärosätenas kvalitetssäkringssystem är en. Inom den komponenten ingår bland mycket annat att lärosätena själva ansvarar för systematisk och kontinuerlig utvärdering och uppföljning av sina utbildningar på samtliga nivåer. Genomförandet av utvärdering och uppföljning beskrivs i denna plan.

Grunderna i det nationella kvalitetssystemet utgår ifrån högskolelagen, högskoleförordningen och ESG (Standarder och riktlinjer för kvalitetssäkring inom det europeiska området för högre utbildning). ESG består av tre delar där lärosätena har att förhålla sig till del 1. Standarder och riktlinjer för uppföljning och utvärdering av utbildning återfinns i ESG 1.7 och 1.9. ESG 1.7 gäller framför allt insamling och analyserande av kvantitativa data. Enligt ESG 1.9 ska lärosätena kontinuerligt följa upp och regelbundet granska utbildningarna för att säkerställa att studenterna uppnår uppsatta mål och att utbildningarna motsvarar studenternas och samhällets behov.

Vid Södertörns högskola är det övergripande ansvaret för kvalitet i utbildning och forskning delegerat till Fakultetsnämnden, där också beslut om formerna för hur högskolans utbildning ska utvärderas och följas upp fattas. Den här beskrivna utvärderingsmodellen ska gälla 2017-2022 (med möjlighet till revidering efter pilotomgång) och innebära såväl säkring som utveckling av utbildningarnas kvalitet.

Fakultetsnämnden fick 2017-01-10¹ följande uppdrag av rektor:

- Att besluta om en plan för utvärdering och uppföljning för samtlig utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarutbildningsnivå under perioden 2017-2022.
- Planen ska innehålla en precisering av kvalitetskriterier samt former för uppföljning och utvärdering, inklusive peer-review-granskning.
- Planen ska redogöra för hur de interna utbildningsutvärderingarna relaterar till Universitetskanslersämbetets nationella system för kvalitetssäkring av högre utbildning, till högskolans vision, mål och strategier samt till högskolans övriga interna processer knutna till kvalitetssäkringsarbetet.

Planen ska redovisas rektor senast 20 juni 2017. En rapportering till rektor om arbetets fortflöpande ska ske senast vid årsskiftet 2017/2018.

¹ Datum har justerats. Tidigare stod felaktigt 2016-01-10.

Fakultetsnämnden har valt att högskolans utbildningar ska granskas på fyra sätt:
1) utvärdering av utbildning, 2) högskoleövergripande enkäter, 3) kursvärderingar samt 4) analys av kvantitativa data/nyckeltal.

I analyserna av respektive utvärdering och uppföljning, ska relationen mellan utbildningsinnehåll och högskolans övergripande visionsdokument framgå på olika sätt. Resultaten för respektive granskningssätt ska användas, såväl separat som samlat, för åtgärder som del i högskolans kvalitetsutveckling.

Innevarande och nästkommande fakultetsnämnd kan vid behov genomföra revidering av planen i sin helhet liksom dess ingående delar och cykel.

1) Utvärdering av utbildning

Fakultetsnämnden har ett högskoleövergripande fokus och ser kollegialitet och studentinflytande som grund för god kvalitet. Den har därför valt en modell som kan ses som ett gemensamt kollegialt arbete att förbättra kvaliteten i högskolans utbildning, där ärlighet och tillit råder mellan granskare och granskade och som är tänkt att fungera utvecklande för båda parter. Som det nationella regelverket föreskriver ska arbetet fungera såväl kvalitetssäkrande som -utvecklande.

Fakultetsnämnden kommer, när det gäller utvärdering av utbildning, att arbeta utifrån två modeller. En modell med självvärderingar som huvudsakligt material (modell a) och en med kursplaner och eventuellt självständiga arbeten (modell b). Den första kommer att gälla för utbildningsprogram, forskarutbildningsämnen och -områden samt kurser som inte specifikt omfattas av kursfordringarna för någon examen (enstaka kurser, fristående), medan den andra kommer att gälla huvudområden på grundnivå.

Information inför respektive utvärderingsomgång kommer att ges av Fakultetsnämnden till berörd prefekt.

Modell a

Inom modell a kommer samtliga utbildningsprogram samt forskarutbildning att utvärderas.

Fakultetsnämnden planerar att inleda utvärderingsarbetet med en pilotomgång där utbildningsprogram på avancerad nivå (magister och master) granskas. Detta främst för att:

- program inte ingick i UKÄ:s utvärderingscykel 2011-2014 (då huvudområden var i fokus)
- flera huvudområden på avancerad nivå inte blev utvärderade i UKÄ:s cykel 2011-2014 eftersom de hade färre än fem självständiga arbeten, vilket var minimum
- en programutvärdering även ger möjlighet att inkludera högskolans och programmets mål och eventuella profiler.

Efter att modellen (planen) sedan reviderats helt eller delvis, planeras granskningen fortsätta med program på grundnivå (kandidat). Även ett urval av enstaka kurser kommer att granskas (genom en förenklad självvärdering liknande den UKÄ använde i förra cykeln gällande den typen av kurser) parallellt med programmen. Se planerad cykel.

Föreslagen modell är kompatibel även med granskning av utbildning på forskarnivå. Däremot bör inte program inom ramen för lärarutbildningen ingå under de första tre åren då de kommer att utvärderas av UKÄ under innevarande utvärderingscykel (2018-2019). Om socionomutbildningen kommer att utvärderas under perioden är beroende av när utbildningen kommer att starta. Eventuell utvärdering av uppdragsutbildning kommer att behöva planeras separat.

Underlag

Självvärdering är det huvudsakliga bedömningsunderlaget. Inom ramen för självvärderingarna bör de utvärderade utbildningarna svara på frågor om målpuppfyllelse (nationella och lokala mål samt programmål), programupplägg, kurs- och programutveckling (inklusive t ex arbete med kursvärderingar och eventuell programvärdering, kurs- och utbildningsplaner och progression), programprofil/-identitet, studentinflytande, forskningsanknytning, arbetslivskoppling (inklusive alumner), samverkan, hållbar utveckling, jämställdhet och internationalisering m.m. En beskrivande del kompletteras med en analyserande och värderande del där programmen för fram sin syn på utvecklingsmöjligheter inom olika områden. Se *Hantering* nedan om vägledning.

Hantering

Fakultetsnämnden rekommenderar institutionerna att organisera arbetet med självvärderingen så att stora delar av kollegiet är delaktigt och att minst två personer utses som huvudansvariga. Det stimulerar samtalet inom programkollegiet, ger fler perspektiv i självvärderingen och sprider samtidigt arbetsinsatsen. Möjlighet ska ges för studentmedverkan.

En vägledning kommer att tas fram med en del för de som granskas där det formuleras vad Fakultetsnämnden vill ska framgå i självvärderingen, och en för granskare som stöd i läsning av underlagen och författande av omdöme.

I granskningen av forskarutbildningen kommer externa sakkunniga att delta.

De utvärderade utbildningarna erhåller inte betyg utan ges istället ett samlat omdöme från Fakultetsnämnden där såväl styrkor som förbättringsområden tydligt framgår. Utifrån de identifierade förbättringsområdena ska utbildningarna genomföra åtgärder inom nästkommande år vilka därefter återrapporteras till Fakultetsnämnden.

När piloten är genomförd, skriver Fakultetsnämnden en rapport inklusive eventuell modifiering av modellen inför fortsatta granskningar. Då kan eventuellt resultat av UKÄ:s pilot om lärosätesgranskning och första omgången av dess forskarutbildningsgranskningar beaktas.

Om Fakultetsnämnden under utvärderingsarbetet upptäcker eventuella behov av ändrade alternativt nya riktlinjer etc inom något område bör de genomföras skyndsamt utan att invänta pilotrapport.

Fakultetsnämnden vill ha en bred representation i bedömargruppen, för att ge möjlighet till vidgade perspektiv både för de som granskas och de som granskar. Bedömargruppens sammansättning:

- en ledamot från Fakultetsnämnden
- två interna lärarrepresentanter, varav minst en med erfarenhet av arbete med utbildningsutvärdering
- en studentrepresentant
- en extern granskare (vid utvärdering av forskarutbildning)
- en handläggare, Avdelningen för verksamhetsutveckling och myndighetsstöd AVM.

–

Bedömargruppen utses av Fakultetsnämnden.

Bedömargruppen lämnar omdöme med förbättringsområden inför beslut i Fakultetsnämnden.

Den första utvärderingsomgången planeras starta under senare delen av hösten 2017.

Modell b

I modell b planeras för utvärdering av huvudområden på grundnivå.

Kursplaner är juridiskt bindande dokument varför kvalitetssäkring av dem är en central del i högskolans kvalitetsarbete. Mål för examen och krav på progression inom huvudområdet stipuleras i högskoleförordningens bilaga 2, examensordningen, varför Fakultetsnämnden kommer att granska kursplaner utifrån dessa två vinklar. Granskningen av kursplaner kommer att gälla kurser på grundnivå som ingår i ett huvudområdes progression som leder till examen (90 högskolepoäng, i normalfallet a-c),

Ett av aspektområdena i det nationella kvalitetssäkringssystemet är utformning, genomförande och resultat. En av bedömningsgrunderna där är systematisk uppföljning och utvärdering av studenternas faktiska resultat. Resultatutvärdering innebär oftast granskning av självständiga arbeten, varför sådana kan komma att ingå i denna modell.

Varför huvudområden på grundnivå granskas är framför allt att:

- utbildningsprogram på grundnivå vid Södertörns högskola ofta är strukturerade så att "huvudområdeskurserna" (vanligen a-c) är desamma som fristående kurserna i huvudområdet, och att arbetet gällande såväl kursplanerna som de självständiga arbetena därför sker inom ämnena, inte programmen
- en hel del av högskolans program på grundnivå består av flera inriktningar (huvudområden), vilket gör det svårt att täcka in dem i modell a
- det finns ett stort urval av självständiga arbeten på grundnivå.

Hantering

När det gäller kursplaner, kommer ämnena att ges i uppdrag att se över sina kursplaner gällande måluppfyllelse och progression. Underlag (fastställda kursplaner alternativt förslag till nya kursplaner) skickas för granskning av en grupp bestående av:

- en ledamot från Fakultetsnämnden
- en extern ämnessakkunnig
- en student
- en handläggare, Avdelningen för verksamhetsutveckling och myndighetsstöd (AVM).

Bedömargruppen utses av Fakultetsnämnden.

Eventuell granskning av självständiga arbeten sker med syftet att se eventuella mönster, som kommer att meddelas ämnet som styrkor respektive identifierade förbättringsområden.

Bedömargruppen lämnar omdöme med styrkor och förbättringsområden inför beslut i Fakultetsnämnden. I den mån det är möjligt kommer koppling att göras i omdömet mellan granskning av kursplaner och självständiga arbeten.

Den första utvärderingsomgången planeras 2019.

2) Högskoleövergripande enkäter och uppföljning

Fakultetsnämnden ser behov av att få information direkt från studenter, doktorander och alumner för att undersöka attityder och upplevd studietid. Enligt planeringen kommer studentenkät och doktorandenkät att genomföras vartannat år, studentenkäten med start 2018 och enkäten för doktorander 2017 (skickades ut i maj, resultat planeras presenteras under höst, tidig vinter 2017) samt alumnenkät vart tredje år med start 2018.

Fakultetsnämnden avser att komplettera innehållet i enkäter med registerdata och på så vis renodla enkäten till enbart attitydfrågor och därmed minska omfånget i enkäten och underlätta för respondenten att besvara frågorna. Registerdata har fördelen att det är relativt enkelt att till exempel undersöka vad som händer efter examen genom att uppgifter om inkomst, yrke, arbetslöshet, demografi är relativt enkelt att ta fram, eftersom informationen är lagrad i register hos statistikansvariga myndigheter.

Högskolan har tillgång till registerdata via SCB:s system för MONA (Microdata Online Access) och statistikverktyget Bak- och framgrund från Ladok. Det senare är speciellt anpassat för lärosäten att använda till att följa upp studenter före, under och efter studierna. Dessutom kan en uppföljning eller utvärdering skraddarsys av högskolan med hjälp av registerdata lagrat i MONA.

3) Kursvärderingar

Denna verksamhet hanteras idag på kurs- och programnivå inom institutionerna. En kartläggning av institutionernas arbete med kursvärderingar planeras. När den och piloten (granskning av program på avancerad nivå) är slutförd, bör Fakultetsnämnden kunna bedöma om tydligare riktlinjer eller liknande för kursvärderingar bör tas fram.

Kartläggning av institutionernas arbete med kursvärderingar beräknas starta efter sommaren 2017.

4) Analys av kvantitativa data/nyckeltal

Fakultetsnämnden kommer, i samarbete med Enheten för strategisk ekonomisk analys (SEA) och eventuellt Avdelningen för verksamhetsutveckling och myndighetsstöd AVM, årligen att ta fram en analys av kvantitativa data/nyckeltal. Analysen kommer att presenteras rektor och fungera som delunderlag i högskolans verksamhetsplaneringsarbete/ -dialoger. Indikatorerna som rör utbildning är *respektive andel disputerade lärare, söktryck, meritvärden och genomströmning för utbildningar, antal inresande och utresande studenter samt volym för uppdragsutbildning*. Eventuellt kommer ytterligare indikatorer att läggas till.

En första analys kommer att lämnas till rektor innan dialogerna för 2019 startar.